

COV Gedragscode Vleessector

Versie 2.0

Een gids voor gepast gedrag en correct handelen op het gebied van dierenwelzijn, voedselveiligheid en productintegriteit binnen de vleessector

COV Gedragscode Vleessector

De COV en de leden hechten groot belang aan vertrouwen in haar handelen. Mede ter versterking van dit vertrouwen conformeren alle leden zich aan de COV Gedragscode Vleessector (hierna aangeduid als 'de COV Code'). Deze sectorspecifieke code voor ondernemers in de vleessector is een verbijzondering van de Gedragscode Levensmiddelenketen.

De COV Code is een gids voor gepast gedrag en correct handelen op het gebied van dierenwelzijn, voedselveiligheid en productintegriteit van dierlijke producten. Deze COV Code is opgesteld om te helpen voorkomen dat het imago van de Nederlandse vleesketen door (maatschappelijk) onacceptabel gedrag geschaad kan worden.

Scope en reikwijdte

De COV Code wil een leidraad zijn voor álle vleesproducenten van of ondernemingen handelend in vlees of grondstoffen voor producten met vlees. Vleesbedrijven en ondernemers in de hele keten met dierlijke eiwitproducten, van primaire productie tot en met retail, kunnen de COV Code onderschrijven. Voor slachterijen is er extra aandacht voor dierenwelzijn, middels de aanvullende Code voor Dierenwelzijn die een integraal onderdeel is van deze COV Code.

Partijen die de COV Code ondertekenen, verbinden zich voor het handelen van hun bedrijven en medewerkers aan de gedragsregels in deze COV Code. De COV Code dient te worden ondertekend door de eindverantwoordelijke van het bedrijf. Van ondertekenende bedrijven wordt verwacht dat zij intern en extern, bijvoorbeeld via hun website, bekend maken dat zij zich conformeren aan deze gedragscode.

Vleesbedrijven kunnen ook volgens een bedrijfseigen Code werken, mits deze eigen specifieke gedragscode tenminste gelijkwaardig is aan de regels van de COV Code.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt van de COV Code is dat de ondertekenaars ervan zich met betrekking tot borging van dierenwelzijn, voedselveiligheid en van voedselintegriteit houden aan alle wettelijke verplichtingen die zijn vastgelegd in de Europese en nationale wetgeving.

Gedragsregels

De volgende gedragsregels tot borging van dierenwelzijn, voedselveiligheid en integriteit worden door het bedrijf en zijn medewerkers gevolgd:

1. Wetgeving

Het bedrijf en al zijn medewerkers houden zich in al hun werkzaamheden aan de wetgeving, regels en voorschriften aangaande de borging van dierenwelzijn, voedselveiligheid en voedselintegriteit, die van toepassing is.

2. Medewerkers

Het bedrijf informeert alle medewerkers voor wie dat van belang kan zijn dat het de COV Code heeft ondertekend en dat deze door alle medewerkers dient te worden nageleefd. Het bedrijf schoolt relevante medewerkers om te borgen dat deze medewerkers bekend zijn met de meest recente en van toepassing zijnde (wettelijke) voorschriften en regels die voor

hun werkzaamheden tot borging van dierenwelzijn, voedselveiligheid en voedselintegriteit relevant zijn.

Het bedrijf stelt op regelmatige basis vast of het vereiste kennisniveau bij relevante medewerkers toereikend is.

3. Producten/diensten

Het bedrijf stelt alles in het werk om te borgen dat geproduceerde of verhandelde producten veilig zijn voor het beoogd gebruik.

Het bedrijf stelt alles in het werk om zich ervan te vergewissen dat de risico's op voedselfraude in de schakel voor en na het bedrijf in de keten zijn geïdentificeerd, bijvoorbeeld via het maken van zogenaamde VACCP (vulnerability assessment critical control points). Tevens vergewist het bedrijf zich ervan dat dat bedrijven direct voorafgaan en aansluitend aan de eigen schakel een dergelijke inspanning leveren richting hun directe voorafgaande of aansluitende schakels. Indien nodig, neemt het bedrijf passende maatregelen ter voorkoming van voedselfraude.

Het bedrijf communiceert in alle uitingen over zijn producten naar waarheid en in lijn met geldende wet- en regelgeving. Indien het reclame betreft de van toepassing zijnde (reclame)codes.

4. Belanghebbenden/stakeholders

Bedrijven werken volgens internationaal erkende principes van "good corporate governance".

Minimaal één maal per jaar rapporteren¹ bedrijven over hun activiteiten tot borging van het dierenwelzijn, de voedselveiligheid en productintegriteit.

5. Bedrijfsintegriteit

Bedrijven of hun medewerkers bieden nooit direct of indirect steekpenningen aan, in welke vorm dan ook, en nemen deze ook nooit aan. Elke vorm van (poging tot) omkoping wordt door medewerkers gemeld aan een vertrouwenspersoon onder een interne klokkenluidersregeling danwel bij meldmisdaadanoniem danwel bij het Huis voor Klokkenluiders.

6. Misstanden

Bedrijven zorgen voor een transparante en vertrouwelijke procedure die het mogelijk maakt dat iedere medewerker bezwaren tegen en verdenkingen over handelen binnen het bedrijf dat de borging van dierenwelzijn, voedselveiligheid en integriteit schaadt of kan schaden, kan melden (zie ook paragraaf 5. Bedrijfsintegriteit).

7. Dierenwelzijn

Bedrijven die werken met levende dieren dragen er zorg voor dieren met respect te behandelen en dierenwelzijnsregels na te leven. Voor slachterijen is een aanvullende COV Code voor dierenwelzijn van kracht (bijlage 1). Deze bedrijven zien er op toe dat alle onderdelen uit deze COV Code voor dierenwelzijn op de slachterij volledig worden nageleefd.

¹ Voorbeeld van een rapportage kan een audit rapport van de certificerende instelling zijn, die de borging van de voedselveiligheid en het productintegriteitssysteem heeft geaudit.

Indien medewerkers misstanden signaleren worden zij geacht dit direct te melden bij de Animal Welfare Officer, dan wel aan een vertrouwenspersoon.

De controle op het borgen van dierenwelzijn vindt plaats door onder andere camera's, waarvan de camerabeelden regulier worden bekeken en zowel preventief als correctief worden gebruikt.

8. Bedrijfsspecifieke gedragscode

Bedrijven kunnen ook een eigen bedrijfsspecifieke code opstellen mits daarin minimaal onderstaande regels zijn opgenomen:

- A) Het bedrijf houdt zich aan alle wettelijke voorschriften en regelgeving met betrekking tot voedselveiligheid en productintegriteit.
- B) Het bedrijf borgt dat kennis dienaangaande up to date is en blijft.
- C) Het bedrijf stelt alles in werk om te borgen dat dat al zijn producten veilig zijn voor het beoogde gebruik.
- D) Het bedrijf zorgt ervoor dat verstrekte informatie over de producten klopt (voorkom fraude, ook bij je leverancier).
- E) Het bedrijf rapporteert een maal per jaar over de staat van de borging van de voedselveiligheid en de borging van het voorkomen van voedselfraude.
- F) Het bedrijf zorgt voor een klokkenluidersregeling met betrekking tot de melden misstanden met betrekking de borging van voedselveiligheid en voedselfraude en zorgt dat deze meldingen vertrouwelijk kunnen worden gedaan.
- G) Het bedrijf neemt maatregelen ter voorkoming van omkoping.
- H) Het bedrijf zorgt dat het dierenwelzijn op het bedrijf is geborgd, de COV Code voor dierenwelzijn volledig wordt nageleefd, dat er een regeling is voor medewerkers voor het melden van misstanden van dierenwelzijn en het gebruik van camera's is geborgd.

9. Compliance/ondertekening

De voorzitter van de COV, Laurens Hoedemaker, verklaart met zijn handtekening dat de regels van deze COV Code - en voor zover van toepassing de aanvullende COV Code voor dierenwelzijn - formeel bekrachtigd zijn op de ledenvergadering van 7 april 2022 door het bestuur en alle leden van de COV .

Datum: 7 april 2022

Bedrijfsnaam: Centrale Organisatie voor de Vleessector

Naam: Laurens Hoedemaker

Handtekening:

Bijlage 1: COV Code voor dierenwelzijn op slachterij

Bijlage 1 behorende bij COV Gedragscode Vleessector

Code voor dierenwelzijn op de slachterij

Versie 3 - 2 februari 2022

Inleiding

De Nederlandse vleessector stelt zich tot doel om het dierenwelzijn op de slachterijen continue te verbeteren en de processen te borgen.

De basisregels voor het dierenwelzijn in de slachterij ligt in de Europese dierenwelzijnsverordening 1099/2009, maar de vleessector heeft nog een heel aantal additionele maatregelen ingesteld. Zo hebben de COV-slachterijen zelf Closed-circuit television (CCTV) voor het dierenwelzijn en nemen de slachterijen hun verantwoordelijkheid met extra maatregelen bij extreme weersomstandigheden. Aanvullend daaraan voldoen veel slachterijen aan extra voorschriften voor dierenwelzijn deze zijn vastgelegd in private standaarden. Hierdoor voldoet het grootste deel van het vlees in de Nederlandse supermarkten aan bovenwettelijke dierenwelzijnsgaranties die ook betrekking hebben op de omgang met dieren in de slachterij.

Met deze aanvullende dierenwelzijnscode neemt de Nederlandse vleessector extra stappen in het verbeteren van het dierenwelzijn in de slachterij. De nadruk in deze code ligt enerzijds op het borgen van het dagelijks terugkijken van camerabeelden. Anderzijds op het continue leren van medewerkers en blijven verbeteren van dierenwelzijn in de slachterijen.

Deze COV Code voor dierenwelzijn op de slachterij is een integraal onderdeel van de COV Gedragscode Vleessector. Met het tekenen van de COV gedragscode verklaren de COV-leden die werken met levende dieren tevens deze Code voor dierenwelzijn na te leven.

Scholing medewerkers

In de dierenwelzijnsverordening staat o.a. dat alle medewerkers die omgaan met levende dieren hiervoor moeten zijn opgeleid en beschikken over een getuigschrift van vakbekwaamheid.

In deze code gaat de sector een stap verder. Uitgangspunt is het soorteigen gedrag van de dieren. Daarom is het belangrijk dat alle medewerkers die omgaan met levende dieren op de hoogte zijn van, het soorteigen gedrag van de dieren en zich daaraan aanpassen. De medewerkers worden hier jaarlijks op getraind. Daarnaast moeten de medewerkers zich ook veilig voelen en in een veilige werkomgeving kunnen werken.

Functionaris dierenwelzijn

De Europese dierenwelzijnsverordening schrijft voor dat elk slachthuis een functionaris voor het dierenwelzijn benoemt. De functionaris voor het dierenwelzijn moet volgens de Europese wet in het bezit zijn van een getuigschrift van vakbekwaamheid voor alle activiteiten in het slachthuis waarvoor hij verantwoordelijk is. Hij heeft de bevoegdheid om van het slachthuispersoneel te eisen dat de noodzakelijke corrigerende maatregelen worden genomen om de naleving van de voorschriften van deze verordening te waarborgen en rapporteert rechtstreeks aan de directie. De functionaris houdt een register bij van de maatregelen ter verbetering van het dierenwelzijn die in het slachthuis waar hij zijn taken vervult, zijn genomen.

De COV code stelt dat de functionaris dierenwelzijn op de grote slachterijen altijd de Animal Welfare opleiding heeft gehad gerelateerd aan de universiteit van Bristol (of een equivalente opleiding). Daarmee is de functionaris dierenwelzijn geaccrediteerd als Animal Welfare Officer (AWO).

Continue verbeteren

Om continue te blijven verbeteren registreert de COV een aantal dierenwelzijnsspecialisten. Iedere slachterij sluit een contract met een dierenwelzijn specialist (DWS). De DWS kent het bedrijf, doet regelmatig een peer review van de borging van dierenwelzijn, helpt het bedrijf met het opstellen van verbeterpunten en maakt een jaarlijks verslag. Alle medewerkers die in contact komen met levende dieren worden jaarlijks bijgeschoold waarbij ook gebruik wordt gemaakt van de camerabeelden van het bedrijf. Dit kan worden uitgevoerd door de DWS of op een equivalent niveau.

Om bedrijfsblindheid te voorkomen bezoeken de stalmanager en AWO regelmatig met een groep collega's andere slachterijen. Dit wordt gecoördineerd door een DWS.

Het management van de slachterij heeft in de standaard werkwijzen (SWW) minimaal de volgende punten beschreven:

1. tijdens het slachtproces is altijd een Animal welfare Officer (AWO) aanwezig. De AWO ziet toe op het welzijn van de dieren en is bevoegd in te grijpen;
2. alle medewerkers die met levende dieren omgaan hebben een getuigschrift van vakbekwaamheid met betrekking tot dierenwelzijn voor slachthuispersoneel (KPI-1);
3. de inrichting van alle ruimtes met levende dieren (aanvoerruimte, stalruimte, gang naar de verdovingsplaats en verdovingsplaats) zijn zodanig ingericht en onderhouden dat onnodig stress en/of verwondingen bij de aanwezige dieren wordt voorkomen;
4. alle slachthuizen werken met een camerasysteem waardoor dieren en handelingen met levende dieren goed zichtbaar zijn;
5. zieke of gewonde dieren die niet meer of alleen moeizaam zelfstandig voort kunnen bewegen worden meteen verdoofd en verbloed waar van toepassing op het transportmiddel.
6. In een aparte ruimte kan extra zorg worden verleend aan attentie-dieren;
7. indien een ziek, gewond dier, een dier dan niet meer zelfstandig kan voortbewegen, of een attentie-dier wordt geleverd, wordt dit geregistreerd en aan de veehouder gerapporteerd (KPI-2);
8. bij het bewegen of verplaatsen van de dieren wordt rekening gehouden met het soort eigen gedrag van het dier;
9. elektrische hulpmiddelen wordt niet gebruikt of het gebruik ervan wordt tot een minimum beperkt. In de SWW staat beschreven op welke plekken een elektrisch hulpmiddel eventueel kan worden gebruikt en het gebruik wordt geregistreerd (KPI-3);
10. het gebruik van andere hulpmiddelen om de dieren te bewegen staat beschreven in de SWW en op de toepassing ervan wordt nadrukkelijk gecontroleerd (KPI-4);
11. de verdovingsapparatuur (incl. aanwezige reserve verdovingsapparatuur) wordt minimaal 1 keer per dag gecontroleerd op juiste werking (KPI-5);
12. er worden controles uitgevoerd op de bedwelming en deze controles worden vastgelegd (KPI-6);

13. indien er tekenen zijn dat het dier niet volledig is verdoofd wordt het dier direct opnieuw verdoofd (KPI-7);
14. voor varkens is er extra controle om te borgen dat de dieren geen tekenen van leven meer vertonen na het verdoven en verbloeden (KPI-7);
15. verdere slachtinghandelingen vinden pas plaats nadat is vastgesteld dat het dier geen tekenen van leven meer vertoont.

Naast de bovenstaande is het van belang dat:

- de medewerkers die omgaan met levende dieren op de hoogte zijn van en zich aanpassen aan het soortelijke gedrag van de dieren en regelmatig worden getraind.
- zowel de stalmanager als ook de AWO'er met regelmaat andere bedrijven bezoeken waardoor men leert van elkaars werkwijze.
- De COV een aantal dierenwelzijnsspecialisten (DWS) registreert om de bedrijven te bezoeken, de medewerkers aanvullend traint en met de bedrijven actieplannen voor verdere verbetering opstelt waar het management zich aan conformeert.
-

Hier uit voortkomende acties zijn:

1. De stalmedewerkers / medewerkers die omgaan met levende dieren:
 - a. hebben een duurzame arbeidsrelatie met de slachterij zoals bijvoorbeeld een vast contract of werken minimaal 2 jaar op het bedrijf en werken samen als een team. Voor de werving en instroom voor medewerkers in vaste dienst kan gebruik gemaakt worden van medewerkers die starten met een tijdelijke arbeidsovereenkomst of van uitzendkrachten met de intentie om deze in vaste dienst te nemen (KPI-1b);
 - b. hebben op structurele basis overleg met het team van stalmedewerkers waarbij dierenwelzijn op de agenda staat onder leiding van de verantwoordelijke AWO;
 - c. krijgen jaarlijks een training onder leiding van de dierenwelzijnsspecialist (DWS) of speciaal daarvoor ontwikkelde training waarbij wordt geleerd over gedrag van het dier, doelstellingen en met behulp van camerabeelden worden dagelijkse praktijkvoorbeelden behandeld.
2. De stalmanager / stalbaas:
 - a. heeft meerdere malen per jaar contact met een groep van stalmanagers van soortgelijke slachthuizen waarbij jaarlijks overleg is op één van de locaties die wordt bezocht. Dit laatste gebeurt onder regie van een DWS.
3. De AWO:
 - a. bekijkt dagelijks volgens een vastgestelde procedure camerabeelden (terug) en maakt wekelijks een beschrijving van de bevindingen. Indien er meerdere AWO's in dienst zijn wordt dat afgewisseld, maar wordt de uniformiteit geborgd en staat de coördinatie en verantwoordelijkheden beschreven;
 - b. de belangrijkste items van de bevindingen worden teruggekoppeld met concrete afspraken over verbeterpunten aan alle medewerkers die met levende dieren omgaan;
 - c. de AWO controleert of de bevindingen op de afgesproken wijze worden opgevolgd en legt dit op een uniforme wijze vast;

- d. heeft regelmatig contact met een groep van AWO'ers van andere slachterijen die minimaal een keer per jaar bijeen komen in een van de slachterijen, om ook van elkaar te leren. Dit gebeurt onder regie van een DWS.
4. Het management:
- a. Zorgt voor een goede inrichting van het bedrijf om te kunnen voldoen aan de dierenwelzijnseisen;
 - b. Zorgt voldoende en gekwalificeerde medewerkers voor de uitvoering van de dierenwelzijnstaken;
 - c. sluit een overeenkomst met een door COV geregistreerde DWS;
 - d. draagt zorg voor monitoring, corrigerende, preventieve acties, verificatie, audit en vastlegging op een gestructureerde wijze;
 - e. stelt jaarlijks een verslag op over de activiteiten en de genomen acties volgens een vast format met KPI's en tevens een reassessment van de werking van het systeem en stuurt dat ook naar COV.
5. De dierenwelzijnsspecialist (DWS):
- a. Voert minimaal 2x per jaar een peer review uit van de borging van dierenwelzijn in de slachterij;
 - b. kent de inrichting van de slachterij en de processen;
 - c. De peer review van de DWS omvat een evaluatie van de processen op de werkvloer die in bedrijf is en een evaluatie van de documentatie;
 - d. geeft jaarlijks een training aan alle medewerkers indien dit de voorkeur heeft boven een ontwikkelde training (1c);
 - e. organiseert coördineert de jaarlijkse bijeenkomst van de stalmanagers (2a) en AWO's (3c);
 - f. maakt verslag van de bevindingen en doet dwingende aanbevelingen aan het management. Deze aanbevelingen worden ook gedeeld met COV;
 - g. Neemt jaarlijks deel aan een gezamenlijke COV bijeenkomst waarbij de bevindingen van alle DWS'en worden uitgewisseld.
6. De COV
- a. is beheerder van deze code;
 - b. coördineert het eerste jaar de bijeenkomsten van de stalmanagers en AWO's op de locaties en zorgt voor de uitnodigingen;
 - c. stelt de eisen en bekwaamheden op waaraan de DWS, moet voldoen;
 - d. registreert een beperkt aantal DWS'en en stelt een lijst op met mogelijke DWS'en waar de bedrijven een contract mee kunnen afsluiten;
 - e. Benchmark jaarlijks de rapportages en geeft de bedrijven terugkoppeling over hun positie t.o.v. de benchmark
 - f. Publiceert jaarlijks de geaggregeerde uitkomsten van de rapportages.